

**ESPURNES
BARROQUES**

MÚSICA I
EXPERIÈNCIES
AL TERRITORI
BARROC

L'ofici de tenebres de Victoria

CANTORÍA

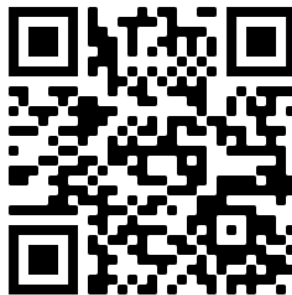
Dissabte 21 de maig del 2022, 21.30h.

Església de Sant Miquel de Castelltallat
CASTELLTALLAT (SANT MATEU DE BAGES)

Valora'ns!

LA TEVA OPINIÓ ENS AJUDA A MILLORAR

Escaneja aquest codi QR
i valora els concerts
d'Espurnes Barroques!

Consulta la resta de programació
d'Espurnes Barroques a:

ESPURNESBARROQUES.CAT

TOMÁS LUIS DE VICTORIA (1548 - 1611)

Oficio de Tinieblas del Viernes Santo

FERIA VI. IN PARASCEVE - AD MATUTINUM

Invocació: *Domine ad labia mea aperies / Deus, in adiutorium*

PRIMER NOCTURN

Antífona: Astiterunt reges

Lliçó I: De Lamentatione Jeremiae Prophetae. Heth. Cogitabit Dominus

Responsori I: Omnes amici mei

Lliçó II: Lamed. Matribus suis dixerunt

Responsori II: Velum templi

Lliçó III: Aleph. Ego vir videns paupertatem

Responsori III: Vinea mea electa

SEGON NOCTURN

Antífona: Vim faciebant

Responsori IV: Tamquam ad latronem

Responsori V: Tenebrae factae sunt

Responsori VI: Animam meam

TERCER NOCTURN

Antífona: Ab insurgentibus in me

Càntic: Locuti sunt adversum me lingua dolosa

Responsori VII: Tradiderunt me

Antífona: Longe fecisti

Responsori VIII: Jesum tradidit impius

Antífona: Captabunt in animam justi

Responsori IX: Caligaverunt oculi mei

ADORACIÓ DE LA SANTA CREU

Antífona: Ecce lignum crucis

Motet: Vere languores

Improperi: Popule meus

NOTES AL PROGRAMA

L'Ofici de Tenebres: la victòria de la Llum

Mentre la tenebra va envaint la nau de l'església i el cant va asserenant el nostre interior, es van apagant, un per un, els ciris del Tenebrari. Malgrat les tenebres ho envairan tot paulatinament, la flama de l'últim ciri que representa el Crist no permet que la fosca sigui total. El *Terremotum*, un terratrèmol simbòlic, ens corprèn: fins i tot la natura s'estremeix davant el drama que estem contemplant.

Quan Tomás Luís de Victoria (1548 - 1611) publicà el seu *Officium Hebdomadae Sanctae* (Roma, 1585) era ben conscient del valor de la seva música, però no ho era del nou concepte programàtic que estava creant. En una sola obra abraçava totes les celebracions de la Setmana Santa contemplant musicalment el dolor i la Passió de Crist. Victoria porta l'oient a veure el dolor, a sofrir l'empatia i a desitjar la contemplació. La litúrgia, mentre, celebra la lluita entre la llum i les tenebres, entre la Vida i la Mort.

El clarobscur del barroc encara no havia arribat. Però Victoria, poc abans de tornar des de Roma a Castella, publica aquesta música per la litúrgia segons els postulats del llavors recent Concili de Trento. L'ideal del moment volia que la polifonia vocal permetés d'entendre materialment els textos proclamats en la litúrgia. Victoria va molt més enllà. La seva polifonia no tan sols permet de comprendre la materialitat del text, sinó que en fa experimentar el sentit profund: els recursos musicals es posen al servei de les paraules. Victoria pinta amb les veus el sentit i el dramatisme dels textos litúrgics a fi que l'oient comparteixi interiorment els sentiments del mateix Crist: els cants exultants dels infants el diumenge de Rams, l'amarguesa de la traïció de l'amic Judes, la crueltat de la Passió i la soledat del sepulcre. Som cridats amb la veu del profeta Jeremies a entrar, amb Crist, en les tenebres: "*Attendite et Videte* (estigueu atents i vegeu) si hi ha un dolor igual al meu" (Lamentacions 1, 12).

L'*Ofici de tenebres* és la pregària de matines que l'Església fa abans de la sortida del sol, i de les laudes que es celebren amb el clarejar del dia. En els dies de Dijous, Divendres i Dissabte Sant, a fi que els fidels poguessin participar-hi més fàcilment, s'anticipava la celebració d'aquest ofici al capvespre del dia anterior. Per tant avui escoltarem les Matines i Laudes del Divendres Sant que es cantaven la tarda-vespre del Dijous sant. Un gran canelobre amb quinze ciris presidia la celebració. Poc a poc, amb el cant dels salms, s'apagaven els ciris fins que només en quedava un, el del cap d'amunt. Finalment l'únic ciri restant és retirat i la tenebra es fa total.

I és aleshores quan esclata el terratrèmol: tota la creació —que, com nosaltres, experimentà l'ombra, el dolor i la mort— s'estremeix davant el drama de la mort del Crist, la mort de l'innocent, del just mort injustament.

Però aquesta ombra, aquestes tenebres, no tenen la darrera paraula. La petita flama que encara roman encesa és anunci de la Resurrecció, d'aquell dia que és preludi d'un temps nou i d'una terra nova. La Llum, per petita que sigui, acabarà esvaint la tenebra. Per això, la música de Victoria comporta també un goig serè. El clam «Jerusalem, Jerusalem, converteix-te!», ens esperona a girar-nos vers la llum, a no deixar que la tenebra externa envaeixi el nostre interior.

Avui viurem i escoltarem una part d'aquesta sacra representació. Deixem ressonar aquesta música en el nostre interior i ens farà experimentar com la Llum triomfa sempre sobre la tenebra, com el Bé triomfa sobre el mal, i com la Vida és més forta que qualsevol mort. La bellesa d'aquesta música n'és una garantia i un tast.

P. Jordi-A. Piqué i Collado OSB

Preside del Pontificio Istituto Liturgico (Roma)

FITXA ARTÍSTICA

CANTORÍA

Inés Alonso, soprano

Laura Martínez, soprano

Oriol Guimerà, alto

André Pérez, alto

Jorge Losana, tenor i direcció

Alberto Palacios, tenor

Valentín Miralles, baix

Ahmed Gómez, baix

El conjunt Cantoría, format al Festival Internacional de Música Antigua de Sierra Espuña durant l'estiu del 2016, comença ben aviat a delinear la seva trajectòria en participar a festivals com la International Young Artist's Presentation d'Anvers (2017), l'edició Fringe del MA Early Music al Festival de Bruges (2017) i l'edició Fringe del Festival Oude Muziek d'Utrecht (2017 i 2018). Cantoría va ser seleccionat per EEEmerging (2018), un programa europeu de cooperació per al foment de grups emergents, on va guanyar el premi del públic i va ser elegit per continuar en el projecte durant un any més (2019). També ha enriquit la seva experiència participant a les residències artístiques de La Cité de la Voix de Vézelay (2018), a Ghislierimusic de Pavía (2019), en projectes com MusaE (2018 i 2019) del Ministeri de Cultura i Esport o al prestigiós circuit FestClásica (2019) de l'Associació Espanyola de Festivals de Música Clàssica.

Des d'aleshores, no ha deixat d'actuar, amb una regularitat i una agenda encomiables, a un gran nombre d'auditoris europeus. Actualment, Cantoría compta amb el suport de l'Institut Nacional de las Artes Escénicas y de la Música del Ministerio de Cultura, i de l'Institut de las Industrias Culturales y las Artes de Murcia.

Amb el suport de:

Parc de les Olors de Claret

www.parcdelesolors.com/parc-de-les-olors-de-claret

Forn de Pa Jorba

www.fornjorba.com

Restaurant Casal de Castelltallat

Facebook: [@casaldecastelltallat](https://www.facebook.com/casaldecastelltallat)

Amb el suport de:

Amb la col·laboració de:

Ajuntament de Manresa

Ajuntament de Solsona

Ajuntament de La Coma i La Pedra

Ajuntament de Pinell del Solsonès

Ajuntament de Sant Mateu de Bages

Ajuntament de Sant Martí Segúies

Ajuntament de Fonollosa

Ajuntament de Cardona

Ajuntament de Rier

Ajuntament de Sant Llorenç de Morunys

Ajuntament de Súria

Ajuntament de Guissonà

Ajuntament de Sant Guim de Freixenet

Ajuntament de Pujalt

Ajuntament d'Igualada

Ajuntament de Tora

Ajuntament d'Estarès

Ajuntament de Cervera

Ajuntament de Pinós

CONSELL COMARCAL DE LA SEGARRA

COMITAT DE VELETTES DE LA COMARCA DE LA SEGARRA

SOLSONES

ara lleida

grupalba

amical

AMPANS

AMPANS

Manresa 2022 Transforma

Fundació Turisme i Fiores de Manresa

M!

GOBIERNO DE ESPAÑA

MINISTERIO DE CULTURA Y TURISMO

inaem

BISBAT DE SOLSONA

BISBAT DE VIC

COVA SANT IGNASI MANRESA

jesuïtes Catalunya

IGUALADA CAPITAL DE LA CULTURA CATALANA 2022

FCACU

OMNIUM

COSTERS DEL SEGRE

PLAN DE BAGES

OR

aie

esmuc

JM Catalunya

CONSELLERIA DE FONS EUROPEUS, UNIVERSITAT I CULTURA

institut d'estudis baleàrics

CALAF GRUP

PORC DE PALOU

AIRA 7030TIC

OLIVA TORRAS GRUP

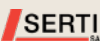
URCOTEX

SERTIC SA

Vila Vila

DISTRIBUCIÓ DE GASOL

MAS

Amb l'ajut de:

Jordi Vilar Materials Bioconstructius · Farmàcia Planas · Gestoria Mas · Alapont · ACEC · Tèxtil Oliu · Òptica Jané · Remsa, SL Vidres Solsona · La Farga del Solsonès · Cardona Motors · Tallers Ballús · Koobin · Knauf · Constructora del Cardoner Excavacions Cots Codina · Constructora de Solsona · Fruits Taribó · Mengem Bages · Dasler, S. A · Farmàcia Òptica Casas Oli Migjorn · Espar Sala · perequadrènch / arquitectura · Picó Gràfics · Tegecom · Ganivets Pallarès · La Mare Cultural El Monegal · Hotel Sant Roc · Allotjaments rurals l'Era d'en Bella · Hotel Bremon · UrbiApartments · El Miracle Apartaments La Garriga de Castelladral · Ca la Rosita · Hotel Solsona Centre · Electrodomèstics Vilaseca · Conservatori Música Manresa ACEM · Antiga Casa Magí · Associació Joan Carles i Amat · Associació d'Amics de Vergós Guerrejat Associació Riubrogent · Associació Amics de Coaner · Amics de l'Orgue de St. Llorenç de Morunys

Productors:

Forn de Cabrianes · Cerveses La Pirata · Forn de pa Camps · Ca la Roseta · Forn Jorba · Celler Roc Falcon · Masia Tonicoll Casa Cavallera, Agroturisme i Agricultura ecològica · Restaurant El Cigronet · Xocolates Oro Vivo · Fleca de la Font · Pastoret Casa Dalmases · Xocolates Aynousé · Celler Collbaix · El Molí · Porc de Palou · Joviat · Oller del Mas · Aviram Maria · Cal Rosal Restaurant Molí de Boixeda · Parc de les Olors de Claret · Restaurant Casal de Castelltallat · Cafès Gener · Biolord Formatgeria Valette · Pastisseria Fidel · Oli Migjorn · Un pam de terra · Mel de Sant Guim · Comunitat boliviana d'Igualada Gebrat – Gelats i sorbets ecològics · Celler Grau i Grau · Restaurant Can Patoí · Selecte Wine Store · Celler El Miracle Formatgeria El Miracle · Restaurant El Miracle · Mel de Su · Comalats · Formatges Veciana · L'Antic Forn

Mitjans col·laboradors:

